

Sygn. akt: III U 1588/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 lutego 2014 r. w O.

sprawy z odwołania H. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania H. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 07.08.2013r. **i z dnia** 29.10.2013r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje H. W. prawo do emerytury począwszy od 03.07.2013r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

H. W. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 07.08.2013r. i 29.10.2013r., znak (...), odmawiających mu prawa do wcześniejszej emerytury. Ostatecznie pełnomocnik procesowy odwołującego się wniósł o zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w W. Oddziale w W.: od 03.11.1972r. do 22.11.1973r. na stanowisku montera, od 03.11.1975r. do 31.07.1982r. - mechanika pojazdów, w (...) Sp. z o.o. w W. od 01.08.1982r. do końca zatrudnienia na stanowisku spawacza (k. 77 odwr. a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podał, że odwołującemu do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresów zatrudnienia od 03.11.1972r. do, 22.11.1973r. i od 03.11.1975r. do 31.07.1991r. w Przedsiębiorstwie (...) w W., od 01.08.1991r. do 30.11.1995r. w (...) Sp. z o.o. w W. i od 02.12.1996r. do 31.12.1998r. w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...) w W.. Organ emerytalny stwierdził, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek do nabycia prawa do emerytury, gdyż nie udokumentował wymaganego 15 -letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wobec czego wydano zaskarżone decyzje odmowne.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 04.07.2013r. w Oddziale Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w P. Inspektoracie w W. H. W. (ur. (...)) złożył wniosek o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Rozpatrując wniosek o emeryturę Oddział ZUS uznał za udowodniony na dzień 01.01.1999r. okres pracy wynoszący 28 lat, 10 miesięcy i 21 dni okresów składkowych i 21 dni okresów nieskładkowych, tj. łącznie 28 lat, 11 miesięcy i 12 dni.

Po analizie zgromadzonej w aktach dokumentacji ustalono także, że na dzień 01.01.1999r. odwołujący nie udokumentował żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach. Do pracy w szczególnych warunkach Oddział ZUS nie uwzględnił okresu pracy od 03.11.1972r. do 22.11.1973r. i od 03.11.1975r. do 31.07.1991r. w Przedsiębiorstwie (...) w W., ponieważ w nadesłanych dokumentach podane są różne stanowiska pracy. W świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 28.05.2002r. zakład pracy podał stanowiska: monter samochodowy, mechanik napraw pojazdów samochodowych i spawacz, a w ogólnym świadectwie pracy z dnia 31.07.1991r. podano stanowiska: monter samochodowy, spawacz, spawacz - blacharz. Brak jest informacji, w jakim okresie odwołujący był zatrudniony na poszczególnych stanowiskach pracy i dlaczego nazwy stanowisk uległy zmianie. W związku z czym przedstawione świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach budziło wątpliwości ZUS, nie mógł bowiem ustalić, czy w podanych okresach praca była faktycznie wykonywana w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Biorąc powyższe pod uwagę Oddział ZUS stwierdził, że H. W. nie spełnia przesłanek do nabycia prawa do emerytury według przepisów art. 184 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ do dnia 01.01.1999r. nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Dlatego też Oddział ZUS decyzją z dnia 23.07.2013r. odmówił odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury (k. 36 a.e. (...)).

W nawiązaniu do ww. decyzji, odwołujący złożył w dniu 01.08.2013r. w Inspektoracie ZUS W. dodatkowe dokumenty na okoliczność pracy w szczególnych warunkach, celem ich rozpatrzenia i przyznania prawa do emerytury.

Po dokonaniu analizy przedstawionych przez odwołującego dokumentów, Oddział ZUS nadal nie uznał pracy od 03.11.1972r. do 22.11.1973r. i od 03.11.1975r. do 31.07.1991r. za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach. Organ emerytalny uznał, że z przedłożonych dokumentów (tj. angaży oraz przebiegu karty zawodowej) nie wynika jednoznacznie charakter wykonywanej przez odwołującego pracy, a ponadto brak jest dokumentacji osobowej, z której będzie wynikał charakter pracy, stanowisko pracy i przynależność resortowa zakładu pracy oraz, czy praca w szczególnych warunkach była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W związku z powyższym Oddział ZUS zaskarżoną decyzją z dnia 07.08.2013r. (k. 65 a.e. (...)) ponownie odmówił H. W. prawa do wcześniejszej emerytury, z powodu nie udokumentowania 15 lat pracy w szczególnych warunkach. W decyzji tej I/ZUS błędnie podał, że odwołujący nie osiągnął wieku emerytalnego oraz błędnie wskazał datę zgłoszenia wniosku na dzień 01.08.2013r. Prawidłowa data zgłoszenia wniosku to 04.07.2013r. i na ten dzień odwołujący ukończył 60 lat życia.

Z decyzją z dnia 07.08.2013r. H. W. nie zgodził się i wniósł odwołanie do Sądu Okręgowego w Ostrołęce. W swoim odwołaniu ubezpieczony wnosił o zaliczenie mu do pracy w szczególnych warunkach okresów pracy: od 03.11.1972r. do 22.11.1973r. i od 03.11.1975r. do 31.07.1991r. w Przedsiębiorstwie (...) w W., od 02.12.1996r. do 31.12.1998r. w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...) w W. oraz od 01.08.1991r. do 30.11.1995r. w Spółce z o.o. (...) w W.. Na potwierdzenie pracy w szczególnych warunkach w ww. okresach odwołujący załączył do odwołania dodatkowe dokumenty.

Po ponownym rozpatrzeniu sprawy, z uwzględnieniem dokumentów dołączonych do odwołania, Oddział ZUS ustalił, że odwołujący nadal nie udokumentował na dzień 01.01.1999r. okresu pracy w szczególnych warunkach

wynoszącego 15 lat. Do pracy w szczególnych warunkach Oddział ZUS nadal nie zaliczył okresu pracy od 03.11.1972r. do 22.11.1973r. i od 03.11.1975r. do 31.07.1991r. w Przedsiębiorstwie (...) w W. z uwagi na rozbieżności co do zajmowanych stanowisk pracy. W świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 28.05.2002r. zakład pracy podał stanowiska: monter samochodowy, mechanik napraw pojazdów samochodowych i spawacz, a w ogólnym świadectwie pracy z dnia 31.07.1991r. podano stanowiska: monter samochodowy, spawacz, spawacz - blacharz. Brak jest nadal informacji, w jakim okresie odwołujący był zatrudniony na poszczególnych stanowiskach i dlaczego nazwy stanowisk uległy zmianie. Ponadto brak jest informacji, czy przy zatrudnieniu na stanowisku mechanik samochodowy odwołujący zatrudniony był wyłącznie w kanałach remontowych, a przy wykonywaniu pracy jako monter samochodowy wyłącznie przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych. Z przedłożonych przez odwołującego dokumentów w dalszym ciągu nie wynika jednoznacznie charakter wykonywanej pracy. Brak jest dokumentacji osobowej, z której będzie wynikał charakter pracy, stanowisko pracy i przynależność resortowa zakładu pracy oraz czy praca w szczególnych warunkach była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Ponadto do pracy w szczególnych warunkach Oddział ZUS nie zaliczył: okresu pracy od 01.08.1991r. do 30.11.1995r. w (...) Sp. z o.o. w W. z powodu braku świadectwa pracy i 02.12.1996r. do 31.12.1998r. w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...), gdyż brak jest oryginału świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 28.08.2013r., a odwołujący się złożył kopię tego świadectwa.

Dlatego też Oddział ZUS, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 04.07.2013r. kolejną decyzją z dnia 18.09.2013 r. (k. 101 a.e. (...)) odmówił odwołującemu H. W. prawa do wcześniejszej emerytury, z powodu nie udokumentowania 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Oddział ZUS, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 04.07.2013r. ponowną decyzją z dnia 29.10.2013r. (k. 106 a.e. (...)) odmówił odwołującemu H. W. prawa do wcześniejszej emerytury, z powodu nie udokumentowania 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Do pracy w szczególnych warunkach ZUS zaliczył odwołującemu się okres 2 lat i 1 miesiąca w okresie 02.12.1996r. – 31.12.1998r. w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...) w W..

Od obydwu decyzji - z dnia: 07.08.2013r. i z dnia 29.10.2013r. - H. W. złożył odwołania do Sądu Okręgowego w Ostrołęce. Odwołanie od decyzji z dnia 29.10.2013r. zostało zarejestrowane pod sygnaturą III U 1799/13, zaś od decyzji z dnia 07.08.2013r. – III U 1588/13.

Postanowieniem z dnia 20.12.2013 r. Sąd Okręgowy w Ostrołęce na podstawie art. 219 k.p.c. połączył obie sprawy do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. III U 1588/13.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania H. W. od obu decyzji są zasadne i skutkują ich zmianą.

H. W. urodził się w dniu (...) - zgodnie z art. 24 ust 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym w okresie od 1.07.1953r. do dnia 30.09.1953r. przysługuje emerytura w wieku emerytalnym wynoszącym co najmniej 66 lat i 11 miesięcy.

Art. 184 w/w ustawy w związku z §4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ubezpieczonemu przysługują prawo do emerytury jeżeli spełnił łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wymagany wiek emerytalny wynoszący w przypadku mężczyzn 60 lat,
2. nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa,

3. w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1.01.1999r.) udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat w przypadku mężczyzn w tym także 15 letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych po analizie wniosku H. W. uznał, że na dzień 1.01.1999r. zgromadził on okres 28 lat i 10 miesięcy i 12 dni ogólnego stażu pracy w tym 28 lat 10 miesięcy i 21 dni okresów składkowych oraz 21 dni okresów nieskładkowych.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie są okresy zatrudnienia H. W. w szczególnych warunkach, których Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił - w Przedsiębiorstwie (...) w W. Oddziale w W., a następnie w (...) Sp. z o.o. w W..

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przed Sądem ubezpieczeń możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień o emerytury wszelkimi dowodami (wyrok SN z dnia 06.09.1995r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok SN z dnia 02.02.1996r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

Na okoliczność powyższego Sąd prowadził postępowanie dowodowe: z akt emerytalnych (...), akt pracowniczych, zeznań świadków i odwołującego się.

Sąd dokonał analizy dokumentacji zebranej w postępowaniu przed organem emerytalnym. Na okoliczność swego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w W. (następnie w (...) Sp. z o.o. w W.) odwołujący się złożył do akt emerytalnych ENMS 028028561 świadectwo pracy z dnia 31.07.1991r., z którego wynika, że w okresach od 03.11.1972r. do 31.07.1991r. w Przedsiębiorstwie (...) w W. zajmował stanowiska: monter samochodowy, spawacz, spawacz – blacharz. Stosunek pracy został zmieniony na podstawie art. 23¹ kodeksu pracy – Spółka z o.o. (...). W świadectwie tym wskazano, że odwołujący się służbę wojskową odbywał w okresie: 23.11.1973r. – 02.11.1975r. (k. 12 a.s.).

W świadectwach pracy wystawionych w dniach: 30.06.1995r. i 30.11.1995r. przez Spółka z o.o. (...) w W. wynika, że odwołujący się w okresach odpowiednio: 01.08.1991r. – 30.06.1995r. oraz 01.07.1995r. – 30.11.1995r. w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował stanowisko spawacza (k. 13, 14 a.s.).

W świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 28.05.2002r. (k. 32 a.e.) wskazano, że odwołujący się w okresach od 03.11.1972r. do 22.11.1973r. i od 03.11.1975r. do 31.07.1991r. zajmował stanowiska: monter samochodowy, mechanik napraw pojazdów samochodowych i spawacz. Wpisano także, że prace te wymienione są w Wykazie A Dziale XIV poz. 14 pkt 2, poz. 16 pkt 1, poz. 12 pkt 1 Załącznika nr 1 do zarządzenia nr 9 Prezesa Centralnego Urzędu Geologii z dnia 04.07.1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu Centralnego Urzędu Geologii (k. 32 akt emerytalnych ENMS 028028561).

Z legitymacji ubezpieczeniowej H. W. (k. 33 a.e.) wynika, że w Przedsiębiorstwie (...) w W. pracował w wydziałach: Oddziale (...) Sprzętowym w W. (data poświadczenia 25.12.1972r., 27.01.1976r.), Zakładzie (...) (daty poświadczenia od: 01.09.1978r. do 11.06.1991r.), (...) Sp. z o.o. w W. (data poświadczenia od 12.11.1991r. do 06.10.1995r.).

W aktach emerytalnych znajduje się także umowa z Przedsiębiorstwem (...) w W. Oddziale (...) Sprzętowym w W., z której wynika, że H. W. został przyjęty do pracy na stanowisku montera samochodowego w warsztatach Oddziału (...) Sprzętowego w W. od dnia 03.11.1972r. na 7- dniowy kres próbnym, zaś po jego upływie na czas nieokreślony (k. 40 a.e. (...)).

Ze złożonych do akt emerytalnych angaży wynika, że zajmował on stanowiska: montera samochodowego (angaże z dn. 01.08.1973r., 03.11.1975r. – k. 41- 42 a.e.), mechanika napraw pojazdów samochodowych w Wydziale Warsztatowym (07.10.1977r., 29.08.1979r., 14.08.1980r., 06.01.1981r., 16.12.1981r., 28.07.1982r., 24.09.1982r., 19.08.1983r., – k. 43, - 51a.e.), spawacza w Wydziale Warsztatowym (angaż z dn. 13.08.1984r., 23.02.1985r., k. 52-53 a.e.),

spawacza + dodatkowo blacharza w Wydziale Warsztatowym (06.03.1985r., 24.07.1985r., 03.06.1986r, 23.06.1986r., 06.04.1987r., 23.03.1988r., 21.03.1989r., 31.01.1990r., 19.11.1990r., 16.03.1991r. - k. 54-63 a.e).

Z akt emerytalnych dot. ustalenia kapitału początkowego wynika, że H. W. w Przedsiębiorstwie (...) w W. zatrudniony jest od dnia 03.11.1972r. do dnia 31.07.1991r. ostatnio na stanowisku monter samochodowy – spawacz – blacharz (k. 23 a.kap.pocz.).

Natomiast z Zaświadczenia wydanego przez Wojskową Komendę Uzupełnień w W. wynika, że H. W. pełnił służbę wojskową w okresie 23.11.1973r. - 15.10.1975r. (k. 51 a.kap.pocz.).

Ponieważ złożone przez H. W. do akt emerytalnych świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie zostały uznane przez ZUS, Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe w celu ustalenia rodzaju wykonywanych przez niego czynności. Sąd w tym celu dopuścił dowód z akt pracowniczych, przesłuchania odwołującego w charakterze strony i z zeznań świadków.

Sąd Okręgowy w toku postępowania uzyskał dokumentację pracowniczą H. W., dotyczącą jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w W. (następnie w (...) Sp. z o.o. w W.). Wynika z niej, że został zatrudniony w dniu 03.11.1972r. na stanowisku mechanika samochodowego.

Od dnia 30.10.1972r. odwołującemu powierzono stanowisko montera samochodowego w warsztatach.

We wniosku z dnia 15.06.1973r. o podwyższenie płacy podstawowej wskazano, że odwołujący się zajmuje stanowisko montera samochodowego.

W piśmie z dnia 22.09.1973r. wydanym przez Wydział Warsztatowy wskazano, że z dniem 23.11.1973r. odwołujący się H. W. – monter samochodowy Wydziału Warsztatowego został powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej. Z Karty Powołania wynika, że w dniu 23.11.1973r. odwołujący się obowiązany jest stawić się w Jednostce Wojskowej (...) w K. k/O..

Z zaświadczenia wydanego przez Jednostkę Wojskową (...) wynika, że szer. H. W. podczas pełnienia służby wojskowej wykonywał w okresie 01.02.1974r. – 15.10.1975r. prace mechanika napraw pojazdów samochodowych.

W dniu 03.11.1975r. odwołujący się napisał oświadczenie, z którego wynika, że w dniu 15.10.1975r. powrócił ze służby wojskowej i chce pracować nadal, pracę rozpocznie od dnia 03.11.1975r.

W protokole oceny kwalifikacji pracownika fizycznego z dnia 23.08.1977r. wpisano, że odwołujący się zatrudniony jest w P. od 03.11.1972r. na stanowisku montera samochodowego.

W protokole oceny kwalifikacji pracownika fizycznego z dnia 25.07.1979r. wpisano, że odwołujący się zatrudniony jest w P. od 1972r. na stanowisku montera samochodowego.

W angażu z dnia 27.07.1983r. napisano, że odwołujący się zajmuje stanowisko mechanik napraw pojazdów samochodowych.

We wnioskach z dni: 12.07.1984r., 07.09.1982r. i 11.07.1977r. o podwyższenie płacy podstawowej wskazano, że odwołujący się zajmuje stanowisko mechanika napraw pojazdów samochodowych.

W angażu z dnia 06.03.1985r. napisano, że odwołujący się zajmował stanowisko spawacza w Wydziale Warsztatowym, podobnie w angażu z dni 23.02.1985r. i 04.04.1985r.

W w/w angażu z dnia 06.03.1985r. znajduje się dopisek, że pracownik: „nie wyraża zgody na obniżenia kategorii zaszeregowania i niską płacę”. Zdaniem pełnomocnika procesowego odwołującego się, dopisek ten wskazuje, że w

następnych angażach wpisywano stanowisko „spawacz – blacharz” ze względu na chęć podwyższenia zarobków – mimo, że odwołujący się pracował jako spawacz.

W angażu z dnia 24.07.1985r. odwołującemu się od dnia 01.01.1985r. powierzono stanowisko „spawacz – blacharz” w Wydziale Warsztatowym. W angażach z dni 23.03.1988r., 19.11.1990r., 21.03.1989r., 06.04.1987r. wskazywano, że odwołujący się zajmował stanowisko – „spawacz + blacharz” w Wydziale Warsztatowym.

We wnioskach z dni 14.02.1986r., 22.11.1987r. i 18.03.1987r. o podwyższenie płacy podstawowej wskazano, że odwołujący się zajmuje stanowisko „spawacz - blacharz”.

Z pisma z dnia 31.08.1989r. wynika, że wniosek odwołującego się o rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron z dniem 01.09.1989r. przez pracodawcę został rozpatrzony odmownie. Z pisma z dnia 18.02.1991r. wynika, że odwołujący się (zajmujący stanowisko „spawacz + blacharz” w Wydziale Warsztatowym) złożył wniosek o rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron z dniem 15.02.1991r., który przez pracodawcę został rozpatrzony odmownie.

Z kart wynagrodzeń wynika, że odwołujący się H. W. w dniu 01.01.1989r., 01.01.1991r. zajmował stanowisko „spawacz + blacharz”.

W dniu 01.01.1995r. H. W. zawarł z (...) Sp. z o.o. w W. umowę o pracę na czas określony od dnia 01.01.1995r. do dnia 31.03.1995r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza. Kolejne umowy to: z dnia 01.04.1995r. zawarta jest na okres od dnia 01.04.1995r. do dnia 30.04.1995r., z dnia 01.05.1995r. na okres od dnia 01.05.1995r. do dnia 30.06.1995r.

W świadectwie pracy wystawionym w dniu 30.06.1995r. przez (...) wskazano, że H. W. zatrudniony był w okresie: 01.08.1991r. – 30.06.1995r. na stanowisku spawacza.

Z kserokopii książeczki spawacza wystawionej w dniu 12.12.1981r. wynika, że H. W. w dniu 12.12.1981r. ukończył kurs spawania gazowego, a w dniu 27.03.1990r. – spawania elektrycznego (k. 23 a.s.).

Odwołujący się złożył do akt syg. III U 1799/13 Porozumienie z dnia 30.07.1991r. zawarte pomiędzy Przedsiębiorstwem (...) w W. a (...) Sp. z o.o. w W., z którego wynika, że z dniem 01.08.1991r. wszyscy pracownicy Zakładu (...) w W. przechodzą do Spółki na tych samych warunkach pracy i płacy. Zmiany te wprowadzono na podstawie art. 23¹ kodeksu pracy (k. 9 a.s. III U 1799/13).

Na okoliczność pracy odwołującego się w Przedsiębiorstwie (...) w W. Oddziale w W. Sąd przesłuchał także świadków: A. J., W. S. (1) i W. S. (2).

Świadek **A. J.** zeznał, że, pracowali razem w Geofizyce w W. przy ul. (...). Zakład ten miał główną siedzibę w W., a w W. filię. Świadek pracował tam od 1970r. do 1991r. jako monter i operator koparki na kanałach. Odwołujący się zaś pracował początkowo jako monter przy silnikach w silnikowni – przez około 5 lat, a później w kanałach na podwoziach. Na silnikowni pracowało około 15 osób. Zakład zajmował się naprawą samochodów - osobowych i specjalne przeznaczonych do wykonywania odwiertów. Świadek widział, jak odwołujący się ręcznie czyścił i naprawiał silniki na silnikowni, rozbierał silnik, czyścił w nafcie, a potem w benzynie. Kiedy części były umyte, to zużyte bądź zepsute wymieniał na nowe. Był to (...) osobowy. W silnikowni odwołujący się robił gaźniki, pompy - czyścił wszystko, potem składał. Odbywał się demontaż generalny. Zdaniem świadka, szkodliwość tej pracy polegała na używaniu nafty i benzyny ekstrakcyjnej do przemywania części. Odwołujący poszedł do wojska z silnikowni, a po powrocie z wojska zajmował to samo stanowisko, co przed powołaniem.

Później H. W. przeszedł do pracy na kanałach. Cały czas - 8 godzin dziennie musiał pracować w kanale przy naprawie. Innych czynności już nie wykonywał – czyli najpierw był monterem, a później mechanikiem, naprawiał samochody na hali głównej na kanałach. Tam trzeba było robić wszystko ręcznie. Zakład upadł w 1991r. i przejęła go (...) spółka (...),

ale prace były prowadzone w tym samym zakresie. W kanałach odwołujący pracował do 1991r., a później w pełnym wymiarze czasu pracy jako spawacz. Do spawania było oddzielne miejsce. Wtedy pracował przy samochodach (...). Za pracę w warunkach szkodliwych otrzymywali mleko, spawacze też je otrzymywali. Było 5 spawaczy, każdy spawał swój samochód. Byli specjaliści, którzy zajmowali się tylko wycinaniem blach, a odwołujący tylko spawał (zeznania A. J., k. 76 odwr. a.s., adnotacja z rozprawy z dnia 12.02.2014r. – 00:05:58 – 00:18:45).

Świadek **W. S. (1)** zeznał, że z odwołującym pracował najpierw w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w W. Oddziale w W., a następnie w (...). Świadek pracował w Geofizyce od 1971r. do 1991r., w spółce (...) do 1999r., tj. - do końca jej istnienia. Świadek był mechanikiem samochodowym. Odwołujący pracował jako spawacz. Cały czas W. S. (1) widział odwołującego się przy czynnościach spawalniczych gazowym i elektrycznym. Świadek zeznał, że wiadomo mu, iż odwołujący się przez krótki okres był także monterem i mechanikiem w kanale, gdzie rozbierał silniki, mył w benzynie gaźniki. Spawacze i monterzy na silnikowni dostawali mleko. Zakład (...) przekazał pracowników do (...), w spółce tej odwołujący pracował jako spawacz. Przedsiębiorstwo (...) podlegało pod „górnictwo”, samochody należały do (...) i pracownicy je naprawiali: silniki były rozbierane, myte, robiono kapitalne remonty (zeznania W. S. (1), k. 76 odwr. – 77 a.s., adnotacja z rozprawy z dnia 12.02.2014r. – 00:18:45- 00:26:36).

Świadek **W. S. (2)** zeznał, że zna odwołującego, bowiem pracowali w Przedsiębiorstwie (...); świadek od 1969r. do 1989r. czy 1988r. jako mechanik. Odwołujący przyszedł do pracy później. Pracował na silnikowni jako monter - rozbierał pompy i szykował gaźniki do silników. W czasie pracy w Geofizyce w silnikowni odwołujący poszedł do wojska, a po powrocie również pracował na silnikowni. Pracował także w kanałach jako mechanik przy naprawie zespołów, silników, a następnie tylko jako spawacz, zostawał też po godzinach. Zakład upadł i spółka (...) przejęła pracowników. Odwołujący został w nowej firmie i pracował również jako spawacz gazowy. Mycie silników było szkodliwe ze względu na opary, a spawanie ze względu na gazy. Pracownicy za pracę w warunkach szczególnych dostawali mleko (zeznania W. S. (2), k. 77 a.s., adnotacja z rozprawy z dnia 12.02.2014r. 00:26:36– 00:32:53).

Przesłuchiwany w charakterze strony odwołujący się H. W. zeznał, że w Przedsiębiorstwie (...) w W. Oddziale w W. - pracował początkowo przy remontach silników. Przedsiębiorstwo zajmowało się remontami samochodów. Najpierw pracował do 1977r. przy silnikach jako monter na hali silnikowni, rozbierał silniki, miał do czynienia z benzyną ekstrakcyjną i naftą, na które był uczulony. Była to praca szkodliwa. Jako monter silników samochodowych pracował 5 lat - od 1972 do 1977r. Poszedł do wojska ze stanowiska montera, po dwóch tygodniach od zwolnienia ze służby wrócił na to samo stanowisko. W 1977r. przeniesiono go do pracy w kanałach i pracował jako mechanik kanałowy do dnia 12.12.1981r. Odkręcał skrzynie biegów, mosty, hamulce - cały czas w głębokim kanale. Ponieważ miał uczulenia na rękach i chciał zmienić pracę – to kierownik skierował go na kurs spawania. Dzień przed stanem wojennym odebrał książeczkę spawacza. Po kursie pracował już tylko jako spawacz do 1991r. W dokumentach wpisano spawacz - blacharz, ponieważ zwrócił się o podwyżkę i powiedziano mu, że nie ma pieniędzy i dano angaż „spawacz – blacharz” o wyższej stawce. Odwołujący się nie był faktycznie blacharzem, jego praca polegała na wycinaniu starych zardzewiałych elementów i w ich miejsce wstawianiu nowych. Firmę sprzedano, zwalniano grupowo pracowników i przekazywano do spółki (...), ta spółka też upadła. W (...) do 1996r. pracował tylko jako spawacz w pełnym wymiarze czasu pracy, robił to samo co w (...), dochodziły jeszcze świdry i urządzenia wiertnicze. Firma (...) i (...) zajmowały się remontami samochodów, odwiertami w kraju i za granicą (zeznania H. W., k. 58 – 59 a.s., adnotacja z rozprawy z dnia 20.12.2013r. 00:03:58– 00:21:57).

Zdaniem Sądu w/w dowody osobowe w postaci zeznań świadków A. J., W. S. (1) i W. S. (2) oraz odwołującego się H. W. w całości zasługują na wiarę, gdyż są one spójne, logiczne, wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają oraz korelują z dokumentacją zawartą w aktach osobowych odwołującego i aktach emerytalnych.

Wszyscy przesłuchani w sprawie świadkowie pracowali z odwołującym w Przedsiębiorstwie (...) w W. Oddziale w W. a następnie w (...) Sp. z o.o. w W.. Świadek A. J. widział, jak odwołujący się ręcznie rozkładał, czyścił w nafcie, benzynie, wymieniał na nowe i naprawiał silniki na silnikowni, robił gaźniki, pompy, czyścił wszystko, potem składał. Odbił służbę wojskową i wrócił na to samo stanowisko. Później H. W. przeszedł do pracy na kanałach, 8 godzin dziennie jako mechanik naprawiał ręcznie samochody na hali głównej na kanałach. Od 1991r. pracował

jako spawacz przy samochodach (...) (zeznania A. J., k. 76 odwr. a.s., adnotacja z rozprawy z dnia 12.02.2014r. – 00:05:58 – 00:18:45). Świadek W. S. (1) widział odwołującego się przy czynnościach spawalniczych: gazowym i elektrycznym. Świadcowi temu było wiadomo, że H. W. był także monterem i mechanikiem w kanale - rozkładał silniki, mył w benzynie gaźniki (zeznania W. S. (1), k. 76 odwr. – 77 a.s., adnotacja z rozprawy z dnia 12.02.2014r. – 00:18:45- 00:26:36). Świadek W. S. (2) zeznał, że odwołujący pracował na silnikowni jako monter - rozbierał pompy i szykował gaźniki do silników. W czasie pracy w silnikowni odwołujący odbył służbę wojskową. Pracował także w kanałach jako mechanik przy naprawie zespołów, silników, a następnie, także po zmianie pracodawcy - już tylko jako spawacz (zeznania W. S. (2), k. 77 a.s., adnotacja z rozprawy z dnia 12.02.2014r. 00:26:36– 00:32:53). Wszyscy w/ w świadkowie mówili, że praca na silnikowni była szkodliwa ze względu na opary, a spawanie ze względu na gazy, że kiedy odwołujący się pracował jako spawacz otrzymywał mleko za pracę w warunkach szkodliwych. Świadcowie zeznali także, że odwołujący się został zatrudniony najpierw na silnikowni jako monter, następnie jako mechanik w głębokich kanałach, a pod koniec zatrudnienia zajmował się już tylko spawaniem. Zeznania świadków znajdują potwierdzenie w twierdzeniach odwołującego się, według którego w okresie 5 lat - od 1972r. do 1977r. pracował on jako monter silników samochodowych, następnie poszedł do wojska i po dwóch tygodniach od zwolnienia ze służby wrócił na to samo stanowisko. W okresie 1977 – 12.12.1981r. pracował jako mechanik w głębokim kanale, od 1981r. (od ukończenia kursu spawania) do 1991r. - jako spawacz. Należy tu zwrócić uwagę, że w dokumentach pracowniczych wpisano „spawacz – blacharz” ze względu przyznanie wyższej stawki godzinowej (zeznania H. W., k. 58 – 59 a.s., adnotacja z rozprawy z dnia 20.12.2013r. 00:03:58– 00:21:57).

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego niezbitcie wnika, że H. W. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w W. od 03.11.1972r. (z przerwą na wojsko) do 31.07.1991r., a w (...) Sp. z o.o. w W. od 01.08.1991r. do 30.11.1995r.

Odnoście przerwy w zatrudnieniu ze względu na służbę wojskową - judykatura wskazuje, że w zakresie zatrudnienia żołnierz czynnej służby wojskowej jest pracownikiem wykonującym pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jeśli wykonywał ją w taki sam sposób (stale i w pełnym wymiarze czasu pracy) przed powołaniem do służby i do zatrudnienia tego powrócił po jej zakończeniu w przepisany terminie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24.05.2012 r., II UK 265/11, LEX nr 1227192, podobnie: wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 01.08.2012 r., III AUa 612/12, LEX nr 121386). H. W. został powołany do służby wojskowej będąc na stanowisku montera samochodowego, a po jej zakończeniu wrócił na to samo stanowisko.

Jak ustalono wyżej, H. W. w okresie od 03.11.1972r. do 22.11.1973r. zatrudniony był jako monter w silnikowni, w okresie 23.11.1973r. - 15.10.1975r. pełnił służbę wojskową (podczas której od 01.02.1974r. – 15.10.1975r. wykonywał prace mechanika napraw pojazdów samochodowych), od 03.11.1975r. do 31.07.1982r. pracował jako mechanik pojazdów samochodowych w kanałach, a od 01.08.1982r. do 30.11.1995r. na stanowisku spawacza elektrycznego i gazowego.

Z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.1983.8.43) wynika, że pracami w szczególnych warunkach są m.in., prace przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych (Wykaz A, Rozdział XIV, poz. 14), prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych (Wykaz A, Rozdział XIV, poz. 14).

Natomiast z treści Wykazu A Działu XIV poz. 12 w/w Rozporządzenia wynika, że prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym zaliczone zostały do prac w szczególnych warunkach.

Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, że H. W., podczas pracy w Przedsiębiorstwie (...) w W. Oddziale w W. (następnie w (...) Sp. z o.o. w W., zachowując ciągłość zatrudnienia) – tj. od 03.11.1972r. do 30.11.1995r. – łącznie przez 23 lata i 28 dni wykonywał pracę w warunkach szkodliwych.

Okres ten dzieli się na dwa etapy: pierwszy - od 03.11.1972r. do 31.07.1991 r. – kiedy pracodawca odwołującego to Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w W. Oddział w W. i drugi - od 01.08.1991r. do 30.11.1995r. – kiedy pracodawca to (...) Sp. z o.o. w W.. Natomiast zatrudnienie odwołującego się można podzielić na okresy:

- od 03.11.1972r. do 22.11.1973r. na stanowisku monter, tj. prace przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych - uregulowane w w/w Rozporządzeniu Wykaz A, Rozdział XIV, poz. 14;

- od 23.11.1973r. do 15.10.1975r. – kiedy to pełnił służbę wojskową – zaliczoną według orzecznictwa do pracy w szczególnych warunkach;

- od 03.11.1975r. do 31.07.1982r. - mechanik pojazdów samochodowych w kanałach - prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych (Wykaz A, Rozdział XIV, poz. 14);

- od 01.08.1982r. do 30.11.1995r. na stanowisku spawacza elektrycznego i gazowego – tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym z Wykazu A, Działu XIV, poz. 12.

Po zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 03.11.1972r. do 30.11.1995r. – 23 lat i 28 dni odwołujący posiada wymagany ustawą okres pracy w szczególnych warunkach, który wraz z uwzględnionym przez ZUS okresem 2 lat i 1 miesiącem (w okresie 02.12.1996r. – 31.12.1998r. w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...) w W.) wynosi łącznie 25 lat, 1 miesiąc i 28 dni.

Odwołujący się spełnił też wszystkie pozostałe przesłanki warunkujące nabycie uprawnień do emerytury, wynikające z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a których organ emerytalny nie kwestionował. Na dzień 01.01.1999r. udowodnił bowiem wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, w dniu 03.07.2013r. osiągnął wiek 60 lat i nie przystąpił do OFE.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w oparciu o art. 477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje z dni: 07.08.2013 r. i 29.10.2013 r. i przyznał H. W. prawo do emerytury począwszy od dnia (...) tj. od dnia, w którym ukończył 60 lat.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego co do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (wyrok SN z dnia 28.04.2010r., II UK 330/09, LEX 604220).

W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dowodami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w Przedsiębiorstwie (...) w W. Oddziale w W. (następnie w (...) Sp. z o.o. w W.) w spornym okresie jako pracy w szczególnych warunkach. Dopiero na etapie postępowania sądowego odwołujący za pomocą zeznań świadków i akt pracowniczych wykazał, że faktycznie wykonywał prace przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych, oraz w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych i prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym - co pozwoliło na zaliczenie spornych okresów do pracy w szczególnych warunkach. Z tych względów Sąd w punkcie 2 wyroku stwierdził brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.